

Protokoll 8/2021

fört vid Skönhetsrådets delegerade i plan- och bygglovsärenden, naturvårdsärenden samt kulturvårdsärendens sammanträde måndagen den 25 oktober 2021 kl. 13:30-16:30, möte via Skype

Övriga närvarande

Inga Varg Ordförande
Leif Bolter
Birgitta Bremer
Elisabet Jermsten
Helena Nilsson Lannegren
Martina Pereira Norrman
Laila Reppen
Henrik Nerlund Sekreterare
Monica Hector Protokollförare
Susanne Höglin Handläggare
Samuel Rizk Föredragande §4
Anna Roander Föredragande §5
Nils Blom Föredragande §6
Martin Hubertson Merbom Föredragande §6
Johan Sundman Föredragande §6

Justerare

Datum för justering

Paragraf §§1-6

Sekreterare Monica Hector

§ 1 **Dagordning**

Beslut

Beslöts att till dagordningen föra ärendet om rådets seminarium samt sekreteraren informerar som första punkter innan ärendena 1-3 på föredragningslistan behandlas.

§ 2

Rådet: Seminarium 2021, "Bromma flygplats 2038, från flygfält till ny stadsdel"

SR 2021/101

Beslut

Tackade ordförande kansliet - och då särskilt Susanne Höglin - för väl genomfört seminarium med ett intressant program som de inbjudna kunde delta på såväl digitalt som på plats i konferenslokalen vid Bromma flygplats.

§ 3**Sekreteraren informerar****Sammanfattning av ärendet**

Sekreteraren informerade om att rådet fr.o.m. nästkommande ordinarie sammanträde kommer att återgå till att ha fysiska möten. De ledamöter och föredragare som så föredrar kommer fortsatt kunna delta digitalt. De ordinarie sammanträdena kommer som brukligt att hållas i Bolindersalen, Tekniska nämndhuset. Kansliet ber att få återkomma om i vilka lokaler delegationssammanträdena kommer att hållas.

Sekreteraren informerade om att Mitti Kungsholmen gjort en intervju om Stadshagens utveckling för en kommande artikel.

Sekreteraren informerade om sin medverkan vid Citysamverkans senaste möte då en bandad inspelning av sekreterarens inledningstal om Citys tillblivelse fram till nu visades samt föredrag för fastighetsbolaget Virtuosen om stadsdelen Östermalms utveckling.

Länsstyrelsen har återförvisat bygglov för påbyggnad av Tranbodarne 11, Katarinahuset, till stadsbyggnadskontoret. Stadsarkitekt Torleif Falk har bett om möte med sekreteraren för att diskutera frågan.

§ 4

Herbariet 2, förslag till detaljplan, 2021-01105

Genom remiss hade stadsbyggnadskontoret begärt Skönhetsrådets yttrande över Herbariet 2, förslag till detaljplan, 2021-01105. Samuel Rizk, plankonsult.
SR 2021/246

Beslut

Beslöts hänskjuta ärendet till nästkommande ordinarie sammanträde.

Sammanfattning av ärendet

P.g.a. tekniska problem med Skype gick det inte att genomföra föredragningen.

Handlingar i ärendet

- SR 2021/246-3 Samrådsbrev
- SR 2021/246-6 Planbeskrivning
- SR 2021/246-5 Plankarta
- SR 2021/246-12 Illustrationsmaterial
- SR 2021/246-10 Kulturmiljöanalys
- SR 2021/246-7 Naturvärdesinventering
- SR 2021/246-15 Barnkonsekvensanalys
- SR 2021/246-14 Bullerutredning
- SR 2021/246-13 Dagvattenutredning
- SR 2021/246-11 Geoteknik PM
- SR 2021/246-9 Luftutredning
- SR 2021/246-8 Mobilitet PM
- SR 2021/246-4 Riskanalys

§ 5**Öskaret 1, förslag till detaljplan, 2020-14079**

Stadsbyggnadskontoret hade genom remiss begärt Skönhetsrådets yttrande över Öskaret 1, förslag till detaljplan, 2020-14079. Anna Roander, stadsbyggnadskontoret, redogjorde för ärendet.

SR 2021/240

Beslut

Beslöt Skönhetsrådet tillstyrka förslag till detaljplan med erinran om att fotavtrycken på de tillkommande gårdsbyggnaderna bör minskas och orienteras mot Hälsobrunnsgatan samt sänkas en våning.

Uppdrogs åt kansliet att besvara ärendet.

Hänsköts ärendet för formellt beslut vid nästkommande ordinarie sammanträde.

Sammanfattning av ärendet

Stadsbyggnadskontoret har upprättat ett planförslag som i korthet innebär att tre nya byggnader uppförs på gården till Stockholms gas- och vattenledningsverk tidigare huvudkontor på Torsgatan på Norrmalm. De tillkommande byggnaderna vänds mot Hälsobrunnsgatan och överbryggar den dramatiska bergsskärning som kom till när huvudkontoret uppfördes 1903-06. Liksom flera andra av gas- och vattenverkets anläggningar ritades huvudkontoret av arkitekterna Ferdinand Boberg (1860-1946) och Gustaf de Frumerie (1872-1947). I förslaget rivs en senare tillkommen gårdsflygel och ersätts med ett punkthus, en äldre flygel med avslutande brandmur motbyggs och ytterligare ett punkthus uppförs på den större gården. Punkthusen vänder sju våningar mot gården och tre våningar mot Hälsobrunnsgatan. Förslaget innebär vissa ingrepp i bergsskärningen och att träd fälls, bl.a. en skyddsvärd skogsalm. De bevarade byggnaderna tillförs skyddsbestämmelser i och med planförslaget.

Skönhetsrådet ansåg att gårdarna är möjliga att bebygga under förutsättning att tillräckligt stora gårdsrum lämnas obebyggda, att tillkommande volymer inte överskrider den befintliga byggnadens höjd samt att de orienteras så att Hälsobrunnsgatans rumslighet stärks. I det aktuella förslaget skapas enligt rådets uppfattning allt för prångiga, mörka och potentiellt otrygga gårdsrum. För att åtgärda detta bör punkthusens fotavtryck minska och tydligare uppfattas som bebyggelse mot Hälsobrunnsgatan än som byggnader på gården. De kvarvarande gårdarna kommer med en sådan

förändring att fortsätta att uppfattas som större rektangulära rum. En god referens för gårdsrums storlek och form kan vara Hackesche Höfe i Berlin.

Rådet anförde vidare att den befintliga gatubyggnaden av stort kulturmiljövärde riskerar att förminska om dess höjd överskrider av de nya gårdsbyggnaderna. Rådet ansåg således att de föreslagna takvåningarna ska utgå och att den nya bebyggelsen maximalt ska nå motsvarande sex våningar mot gården. Rådet önskar också understryka att den skogsalm som finns inom kvarteret är fridlyst och bör vara möjlig att bevara med en justering av byggnadslinjerna.

Handlingar i ärendet

- SR 2021/240-6 Samrådsbrev
- SR 2021/240-2 Planbeskrivning
- SR 2021/240-3 Plankarta
- SR 2021/240-4 Tjänsteutlåtande Redovisning och ställningstagande inför fortsatt planarbete
- SR 2021/240-14 Illustrationsmaterial ritningar solstudier
- SR 2021/240-13 Kulturmiljöutredning
- SR 2021/240-15 Direkt solljusstudie
- SR 2021/240-12 Okulär besiktning och trädinventering
- SR 2021/240-16 Dagvattenutredning
- SR 2021/240-11 PM Geoteknik
- SR 2021/240-10 PM Miljögeoteknisk markundersökning
- SR 2021/240-9 PM Skyddsrumsytttrande
- SR 2021/240-8 PM Trafik
- SR 2021/240-7 Protokollsutdrag 2020-09-24 § 19
- SR 2021/240-5 Skyddsrumsytttrande

§ 6**Rådet: Nya inslag i stadsmiljön: laddstolpar,
leveransboxar och elsparkcyklar**

Upptogs till behandling ärende initierat av rådet avseende nya inslag i stadsmiljön: laddstolpar, leveransboxar och elsparkcyklar. Nils Blom, Martin Hubertson Merbom och Johan Sundman, samtliga från trafikkontoret, redogjorde för de olika inslagen.

SR 2021/233

Beslut

Hänsköts ärendet till nästkommande ordinarie sammanträde.

Sammanfattning av ärendet

Nils Blom, projektledare, söder, tillståndsavdelningen, redogjorde för trafikkontorets arbete med laddinfrastrukturen för privatbilar med laddsladdar på stadens mark. Beskrivet i korta drag har staden tagit fram förslag på platser där staden anser det möjligt att etablera publik laddinfrastruktur. Staden har, utifrån olika kriterier, tagit fram en karta med ytor lämpliga för laddplatser. Bolagen begär sedan tillstånd varpå en remissrunda genomförs för att säkerställa att platsen är lämplig, även Ellevio måste ge tillstånd för åtgärderna ifråga. Det mål som sattes upp 2019 när projektet inleddes var att skapa 4000 laddplatser fram till 2022, hälften på gatumark och hälften inom Stockholm parkerings p-hus och parkeringsytor. Hittills har endast några hundra laddplatser tillkommit på gatumark, merparten har tillkommit vid Stockholm parkerings anläggningar.

Trafikkontoret tittar ständigt på nya tekniska lösningar med fokus på att minska belastningen på det offentliga rummet, minska kostnader för schaktningar mm. Tekniska förändringar har bl.a. inneburit att vissa modeller av snabbsladdare har minskat i storlek. Kontoret har även arbetat med riktlinjer för bolag och förvaltningar - primärt önskar kontoret att laddplatser tillkommer på kvartersmark. De laddplatser som uppförs på stadens mark ska följa de riktlinjer som tagits fram avseende uttag, påkörningsskydd, utformning och färgsättning, ljussättning samt betalning. Enligt riktlinjerna finns två varianter på färgsättningen - umbragra RAL 7022 kan användas i alla miljöer. För moderna, storskaliga miljöer kan RAL 9006 metallic användas. I äldre miljöer och områden av riksintresse för kulturminnesvärden ska umbragra RAL 7022 användas.

Martin Hubertson Merbom, enhetschef, söder, tillståndsavdelningen, informerade om det pågående pilotprojektet med leveransboxar. Under ett år prövas leveransboxar på offentlig

plats - perioden går ut i april/maj 2022. Två bolag ingår i projektet - Iboxen och PostNord. Staden upplåter marken för en liten taxa. Projektet utvärderas kontinuerligt av en särskilt tillsatt arbetsgrupp. Det är inte garanterat att bolagen får behålla sina placeringar av laddboxar på stadens mark när projektet avslutats. PostNord arbetar med en utveckling av leveransboxarnas användning och innehåll. Bl.a. testas i Danmark att integrera "buntlådor" i leveransboxarna, d.v.s. om de stora postlådor som används för reklamutdelning och som placeras runt om i stadsmiljön kan utgå och reklamen i avvaktan på utdelning kan placeras i leveransboxar i stället. Även skräp i form av kartonger m.m. från pakethantering skulle kunna bli en integrerad del av leveransboxarnas användningsområde.

Johan Sundman, stadsliv, tillståndsavdelningen, redogjorde för stadens hantering av elsparkcyklar. Första elsparkcyklarna placerades ut i augusti 2018 och från en relativt blygsam start har antalet ökat markant - räknat på de perioder då antalet tillgängliga elsparkcyklar är som störst från ca 8000 i augusti 2019 till ca 23 000 i augusti 2021. Staden räknar med att olika former av mobilitetstjänster, eller Mobility as a Service, MaaS, i framtiden kommer att vara ett komplement till kollektivtrafik eller som ett snabbare sätt att ta sig fram i staden än till fots. Sett ur kollektivtrafikhänseende kan mobilitetstjänster i viss mån avlasta kollektivtrafikanvändningen, mer negativt är om folkhälsan påverkas om man t.ex. väljer elsparkcykel i stället för att promenera till destinationen.

Trafikborgarrådet Daniel Helldén har upprättat en s.k. "Code of conduct" med sju bolag till dags datum men minst ytterligare två bolag har etableringsplaner. Det finns också planer på att introducera andra typer av fordon. Avsiktsförklaringen som staden skrivit med bolagen innehåller punkter om utbildning av personal och användare kontaktvägar till företaget, områden med p-förbud/låg fart, Flytt av trasiga och illa parkerade enheter, antal aktiva elsparkcyklar och parkeringsställ. De problem staden har identifierat avseende elsparkcyklarna handlar om miljö, hållbarhet, belamring, folkhälsa - hur man färdades förut men de allra främsta klagomålen som framförs handlar att användare kör utan hänsyn till sin omgivning och att de också lämnar/parkerar elsparkcyklarna på olämpliga ställen. Fördelarna med MaaS är att den gör kollektivtrafiken effektivare, och att det är ett rent alternativ till bilresa. Det senare är dock kanske lite mer tveksamt om det stämmer. För närvarande används de utplacerade elsparkcyklarna till ca 50 000 resor per dygn.

Idag arbetar Stockholms stad med elsparkcyklarna bl.a. genom att ha statusmöten i form av månadsvisa möten med samtliga bolag. Till mötena inbjuds externa representanter. Aktuella frågor diskuteras, avsiktsförklaringen följs upp och informationsutbyten

sker. Under nästa år kommer staden arbeta med tillståndsplikt. Bolagen behöver utöver detta polistillstånd enligt ordningslagen som reglerar bolagens uppställning av elsparkcyklarna samt att parkeringen sker enligt trafiklagstiftningen. Uppställningsplatserna är således ej bygglovspliktiga. Staden avser också maximera antalet tillgängliga elsparkcyklar samt ta ut en avgift på 100 eller 1400 kr per enhet. De föreslagna åtgärderna ska styras via villkorsbilaga till tillstånd. Statusmöten med bolagen ska fortsätta även nästa år.

Övriga regler som gäller är att cykelparkering är tillåtet i 24 timmar. Parkeringsvakter kan flytta fordon med hänvisning till lag (1982:129) om flyttning av fordon i vissa fall samt förordning (1982:198) om flyttning av fordon i vissa fall. Under en period prövade staden långflytt till Lunda industriområde som blev dyrt och ineffektivt varför parkeringsvakter nu är instruerade att göra kortflytt på plats vilket ger snabbare resultat men som i stället är tungt arbetsmoment för personalen ifråga att utföra.

Handlingar i ärendet

- SR 2021/233-1 Anvisningar för utformning av laddstationer och elskåp

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Inga Margareta,Varg	2021-10-27
Magnus Henrik Erkki,Nerlund	2021-10-27
MONICA,HECTOR	2021-10-27